

13. Dr. Milan Brezinščak: Nešto o problemu administrativnog postupka.
14. Dr. Ivo Milič: Novi jedan zakon na području pomorskog privatnog prava.
15. Dr. I. Springer: Mjestni sudovi nemaju trgovačke sudbenosti.
16. M. Obuljen št. 5 in 6: Pravo gradjenja (znamenita razprava k avstrijskemu zakonu o stavbenem pravu 26/412 št. 86 d. z.)
17. O. P.: Mogu li kotarski sudovi u slučajevima maličnog postupka dozvoliti ovrhu po redovitom građanskom parbenom postupniku mimo predpisa zakona

Razun tega je prinesel „Mjesečnik“ bogato zbirko slučajev iz hrvaškega pravosodja; mnogo poročil o novih zakonih, mnogo ocen in poročil iz književnosti, pregled o svetovni pravni književnosti (bibliografiji) i. t. d.

Razne vesti.

V Ljubljani, dne 15. decembra 1912.

— (Najvišja odlikovanja). O priliki upokojitve je podeljen senatnemu predsedniku Alojziju Walter, podpredsedniku višjega deželnega sodišča v Gradcu konturni križec Fran Josipovega reda z zvezdo. Podeljen je dvornima svetnikoma vrhovnega sodišča dr. Karlu Zwiedineku pl. Südenhorst in Schidlo in Karolu Eklu vitežki križec Leopoldovega reda.

— (Osobne vesti.) Dr. Rudolf pl. Andrejka, okrajni komisar v Ljubljani, marljiv in odličen „Pravnikov“ sotrudnik, je poklican v službovanje v notranje ministrstvo. Predsednik deželnega sodišča v Celovcu dr. Alfr. Schmid vitez Sachsenstamm je imenovan za podpredsednika višjega deželnega sodišča v Gradcu. Imenovani so: za dvornega svetnika prvi državni pravnik dr. Josip Zencovich pl. Stellamare v Trstu; na mestu; za deželnosodnega svetnika: okrajni sodnik v Celovcu dr. Anton Torggler za Maribor; za deželnosodnega svetnika in predstojnika okr. sodišča: okrajni sodnik in sodni predstojnik Jurij Fajfar v Črnomlju; za okrajnega sodnika in sodnega predstojnika: sodnik dr. Milan Geršak v Ljubljani za Velike Lašče; za avskultanta v okrožju višjega deželnega sodišča v Trstu: pravna praktikanta Ivan Sušanj in Ivan Brelich. Premeščena sta: okrajni sodnik in sodni predstojnik Fran Wazacz iz Kirchbacha v Radgono; sodnik dr. Fran Pichler iz Metlike v Maribor. — Podeljeno je sodniku okrožja višjega deželnega sodišča v Gradcu Ivanu Kralju mesto v Metliki. — Odvetniško pisarno je otvoril dr. Ivan Zabukovšek v Šmarju pri Jelšah.

— (Umrli) je dne 8. t. m. nenadne smrti v Ljubljani dr. Janko Vilfan, odvetnik, deželni poslanec in bivši dolgoletni župan radovljiški. Kolegi pravniki obdrže izvrstnega jurista, značajnega in delavnega narodnega boritelja v najboljšem spominu.

— (Volitev v notarsko zbornico.) Pri volitvah zborničnih funkcionarjev dne 15. t. m. so bili izvoljeni za dobo treh let gg.: za predsednika Iv. Plantan, za člane notarske zbornice pa Anton Komotar z Vrhnike, Niko Lenček iz Škofje Loke, Emil Orožen iz Kamnika, Janko Rahne na Brdu, Luka Svetec v Litiji in dr. Alojzij Žnidarič v Ilirski Bistrici. Za namestnike pa so bili izvoljeni gg.: dr. A. Kuhar v Trebnjem, Karel Pleiweis iz Višnje gore in Jos. Rohrmann v Kostanjevici.

— (Občni zbor zveze avstrijskih sodnikov) se je vršil dne 8. decembra t. l. na Dunaju. Predsednik dvorni svetnik Elsner je podal sliko dosedanjega delovanja zveze ter osobito zavračal očitanja, da je nelojalno stališče „zveze“, ki stremlje po tem, da se teoretičnemu, sicer po državnih osnovnih zakonih zajamčenemu pojmu neodvisnosti sodnikov da trdna realna podlaga v prihodnji pragmatiki. Opomnil je na splošno zborovanje sodnikov, katero se je vršilo letos po leti in katero je bilo povod, da je prišlo med „zvezo“ in justično upravo do ostrega konflikta. Program tega zborovanja se namreč ni smel objaviti v oficialnem naredbeniku pravosodnega ministrstva. To je dalo njemu povod, da se je zglasil pri pravosodnem ministru, ki mu je pri tej priliki očital, da on (Elsner) kot predsednik zveze ni zavračal takih tendenc, s katerimi se justična uprava nikakor ne more sprizniti. Prisiljen je, da izvaja iz te izjave pravosodnega ministra konsekvence in da odstopi želeč, da bi bili vsaj njegovi nasledniki obvarovani osebnih zlih posledic in škode. Deželnosodni svetnik dr. pl. Engel je ob demonstrativnem ploskanju zborovalcev obžaloval, da je najboljša moč prisiljena odtegniti svoje nenadomestljivo sodelovanje pri „zvezi“ ob času, ko so v njej nastopila na mesto prvotnega idealnega navdušenja in priznanja, preganjanja, očitanja, kritika in razočaranja. Odstopivšemu predsedniku se je na to izročila umetniško izdelana zahvalna adresa. Izmed ostalih točk dnevnega reda so vzbujala posebno zanimanje izvajanja višjega sodnega svetnika dr. Schulza o prestopu sodnikov k advokaturi. Na podlagi statističnih podatkov je referent dokazal, da so prestopi sodnikov k odvetništvu po številu naravnost minimalni in da torej tej okolnosti se stališča konkurence in pridobitka nikakor ne gre pripisovati tolike važnosti, kakor se to rado stori. Če se onemogoči ta prestop, se s tem krši zgolj ena izmed maloštevilnih realnih podlag sodnikove neodvisnosti.

— (Posmrtnica dr. Eman. Tilschu dne 14. novembra 1912.) Pravniška fakulteta češke univerze v Pragi priredila je skupno z društvom „Právníká Jednota“ dne 14. nov. t. l. posmrtnico dr. Emanuelu Tilschu.

Slavnosti, kateri sta predsedovala ekscelenc dr. vit. Randa in dekan češke pravniške fakultete dr. Gruber, udeležili so se med drugimi: predsednik nadsodišča ekscelenc Wessely, rector magnificus dr. Vejdovsky, zastopniki mestne občine, odvetniška in notarska zbornica, vse pravniške korporacije, profesorski zbor češke juridične fakultete itd.; nemško pravniško fakulteto zastopali so dvorni svetnik prof. dr. Pfersche, prof. dr. Singer, prof. dr. Frankl in dr.

Predsednik ekscelenc dr. Randa je orisal v svojem otvoritvenem govoru univerzelnost znanstveno izobrazbo pokojnikovo, njegova temeljna raziskavanja na polju modernega civilnega procesa in sistematike avstr. državlanskega prava. V toplih besedah se je spominjal tesnih prijateljskih stikov, ki so združevali

govornika v znanstvenem delu s pokojnikom, ki je bil določen za njegovega naslednika na stolici državljskega prava. Izguba je tem občutnejša, ker češka fakulteta nima vrednega naslednika. Sedaj ob njegovi smrti občuti češki narod še bolj kot prej življensko potrebo druge češke univerze na Moravi. Dočim je v Nemčiji, ki ima 22 univerz, dovolj prostora za temeljito pripravo mlade znanstvene generacije in vsled tega naravno vedno dovolj izbire med dobro kvalificiranimi nasledniki, ima češki narod samo eno vseučilišče in še to nezadostno zasedeno, vsled česar je hitro nadomeščanje z novimi in dobrimi silami izključeno.

Po govoru predsednika predaval je prof. dr. Jan. Krčmař o znanstvenem in literarnem delovanju dr. Emanuela Tilscha. —

— (Ljudska vseučiliška predavanja) je uvedlo sedaj tudi zagrebško vseučilišče. Pristopna so vsakomur, brez razlike stanu, spola in predizobrazbe; Izvzeta je samo mladina do 15. leta. Za vsak tečaj, obsegajoč šest predavanj, se plača vstopnine 1 K, delavci in dijaki plačujejo polovico; predavanje traja eno uro; slušatelj dobi brezplačno načrt predavanj, da ložje sledi predavatelju.

Predavajo v prvem tečaju prof. dr. pl. Šišić o postanku padca velike turške sile s posebnim ozirom na Bolgare, Srbe in Hrvate, v drugem tečaju prof. dr. Hondl o električni struji, v tretjem pa prof. dr. Polić o državi.

— (Kdo naj odločuje o prošnjah za spregled ali znižanje kazni v zmyslu §-a 419 k. z.?) Praksa daje to pravico sedaj prvemu sodniku, ki je storil sodbo, češ, da gre tu za uveljavljenje materialnopravne določbe, — sedaj sodnem dvoru druge stopinje, češ, tu gre zgolj za spremenitev sodbe radi pozneje nastopivših olajšalnih okolščin (§ 410 k. pr. r.). Vrhovna justična uprava je izrazila svoje mnenje tako-le: Zakon predpisuje, da mora sodnik v smislu §-a 419 k. z. stavljeno prošnjo vsaki čas vpoštovati. Zakon ne veže sodnika, marveč prepušča njegovemu pametnemu preudarku, hoče li prošnjo uvaževati ali ne. Osobito nima prošnja za spregled kazni istega učinka, kakor odstop od privatne obtožbe. Ako hoče sodnik taki prošnji vstreci v polnem obsegu, onda mora vendar izreči krivdo, obenem pa ustanoviti, da opušča kazen na prošnjo zakonskega druga. Materialno pravo se mora udejstvovati po načelih in v oblikah veljavnega pravnega prava. Sodnik prve inštanice prošnje ne more več rešiti, ako je bila izražena po izreku sodbe, ker mu pravdni predpisi ne dovoljujejo spremeniti svojo sodbo. Ako pride do priziva, odločuje prizivna inštanca; sicer pa sme znižanje kazni dovoliti le sodni dvor druge stopinje uporabljajoč § 410 k. pr. r., dočim je popoln spregled pravnomočno izrečene kazni možen le potom milostne prošnje po §-u 411 k. pr. r. (Just. min. odr. z dne 11. majnika 1912 št. 9304/12).

Dr. M. D.

„Slovenski Pravniki“ izhajajo 15. dne vsakega meseca in ga dobivajo člani društva „Pravniki“ brezplačno; nečlanom pa stoji za vse leto 10 K, za pol leta 5 K.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 26 oz. 22.